

Humán tőke, egészség, egészségügy, és a komplex rendszerek természete

KOLLÁNYI ZSÓFIA, ADJUNKTUS

ELTE TÁTK - MNB HUMÁN TŐKE
KONFERENCIA

2024. MÁRCIUS 21.

ELTE | TáTK
TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR

Tartalom

- Egészséget minden szakpolitikába (HiAP)
- A humán tőke komplex rendszere
- Egészség és egészségügy Magyarországon
 - Egészségügyi források alakulása
 - Egészségi állapot

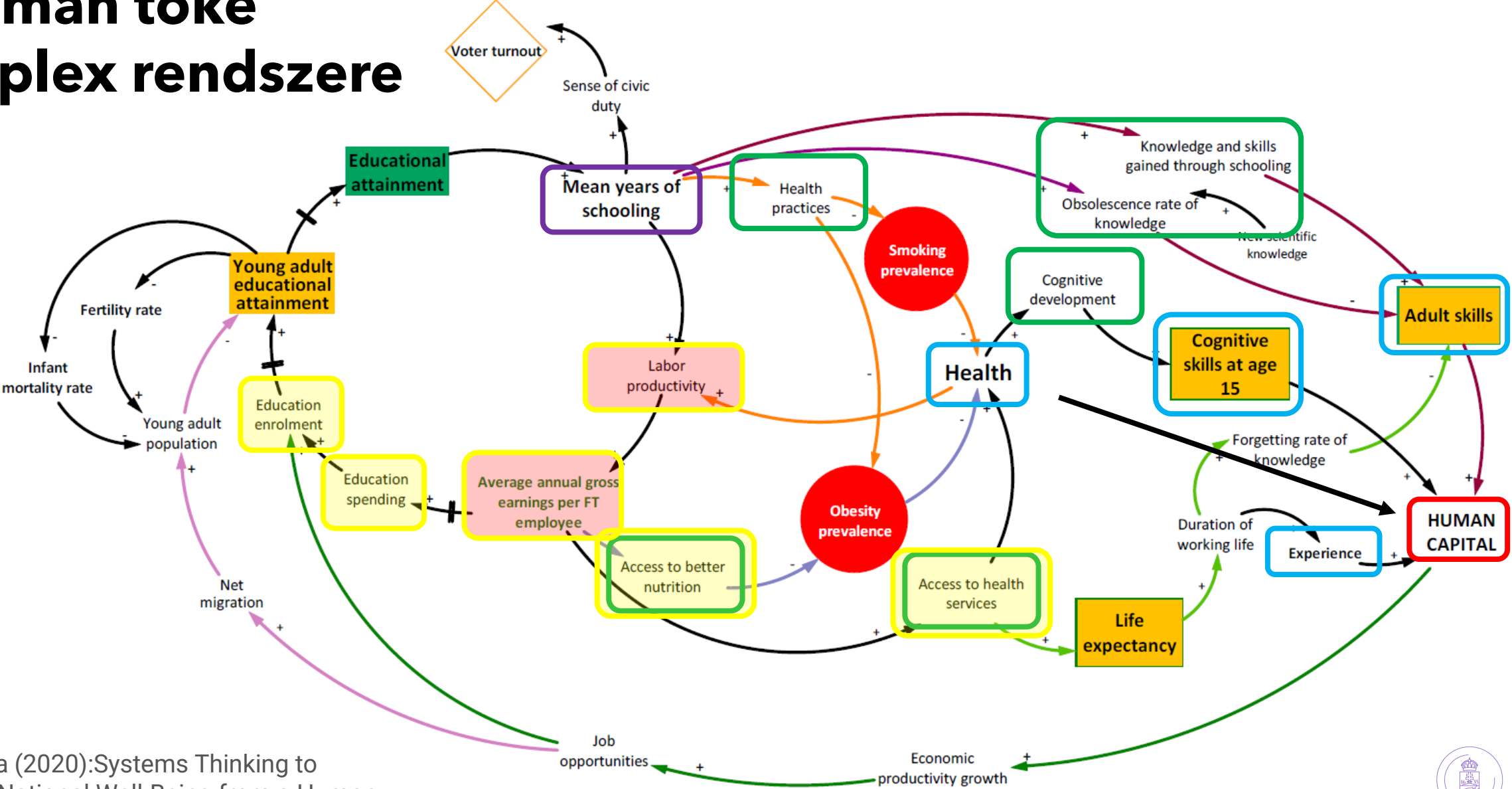
Health in All Policies – Health for All Policies

- 1986 – Ottawai Karta
- 2006 – Health in All Policies (ez a népegészségügy érdeke?)
- 2022 – Health for All Policies (ez mindenki érdeke!)
- Mi kell, hogy a HiAP működjön?
 - Pénz..., priority
 - Elkötelezettség
 - Skillek – szoft, diplomáciai, tárgyalási, marketing

Cain – Greece – Galea – Knight – Manco – Parikh – Jones (2022): Improving health across sectors: Best practices for the implementation of health in all policies approaches. Preventive Medicine Reports, Volume 29.
<https://doi.org/10.1016/j.pmedr.2022.101961>.

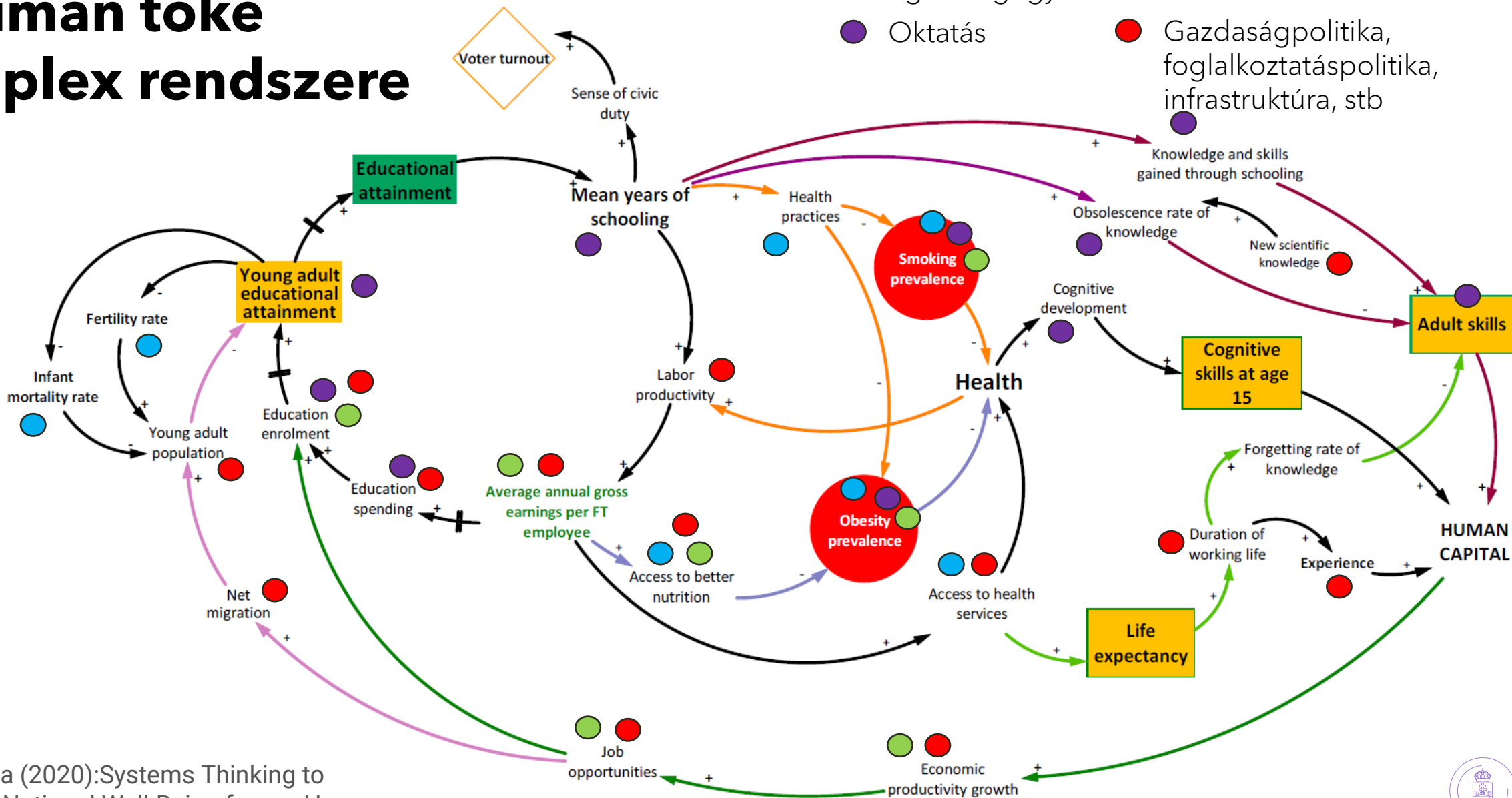
A humán tőke komplex rendszere

Eker – Ilmola (2020): Systems Thinking to Understand National Well-Being from a Human Capital Perspective. Sustainability 12(5):1931. DOI: [10.3390/su12051931](https://doi.org/10.3390/su12051931)

A humán tőke komplex rendszere

- Egészségügy
- Oktatás
- Szociális szektor
- Gazdaságpolitika, foglalkoztatáspolitiká, infrastruktúra, stb

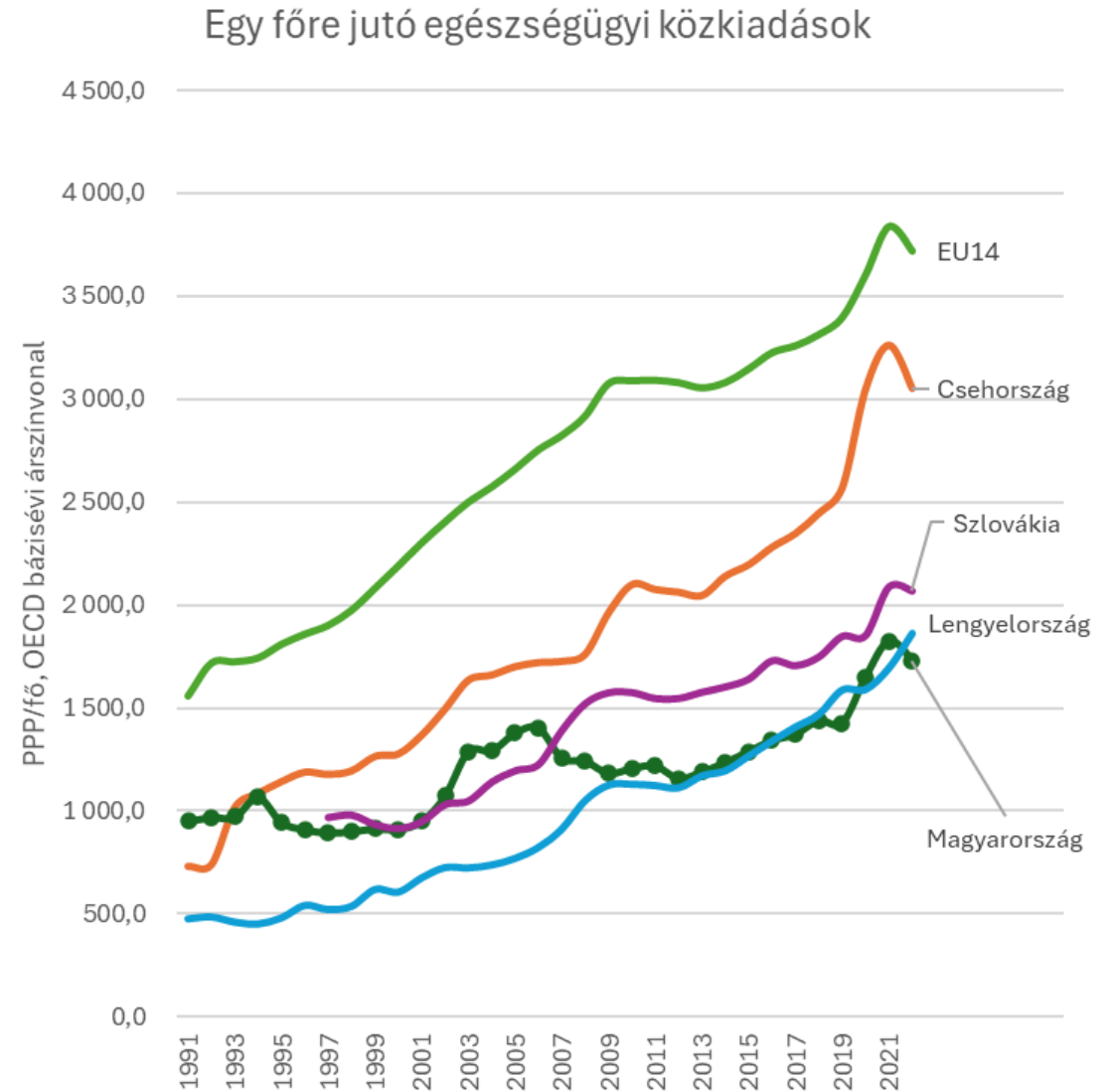

Eker – Ilmola (2020): Systems Thinking to Understand National Well-Being from a Human Capital Perspective. Sustainability 12(5):1931. DOI: [10.3390/su12051931](https://doi.org/10.3390/su12051931)

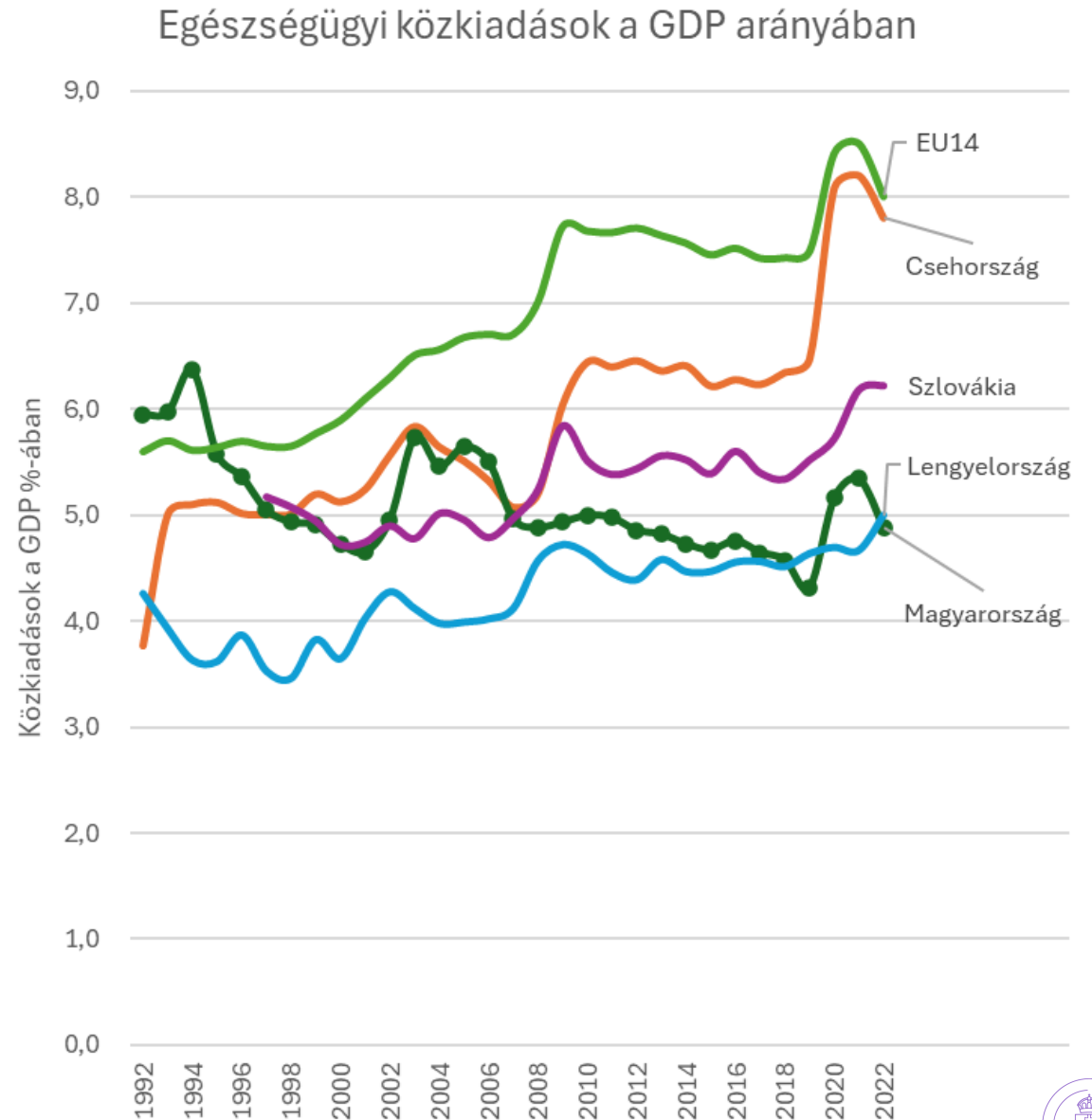
Egészségügy I.

- A 2007-08-as válság idejétől eltekintve szinte folyamatos növekedés mindenhol

Egészségügy II.

- EU27 átlag
 - 2019 - 8%
 - 2021 - 9%
- Magyarország
 - 2019 - 4+%
 - 2021 - 5+%
- COVID
 - Szükséglet-növekedés, elvárások
 - GDP-csökkenés
 - „Strukturális” változás - orvosbér-emelés

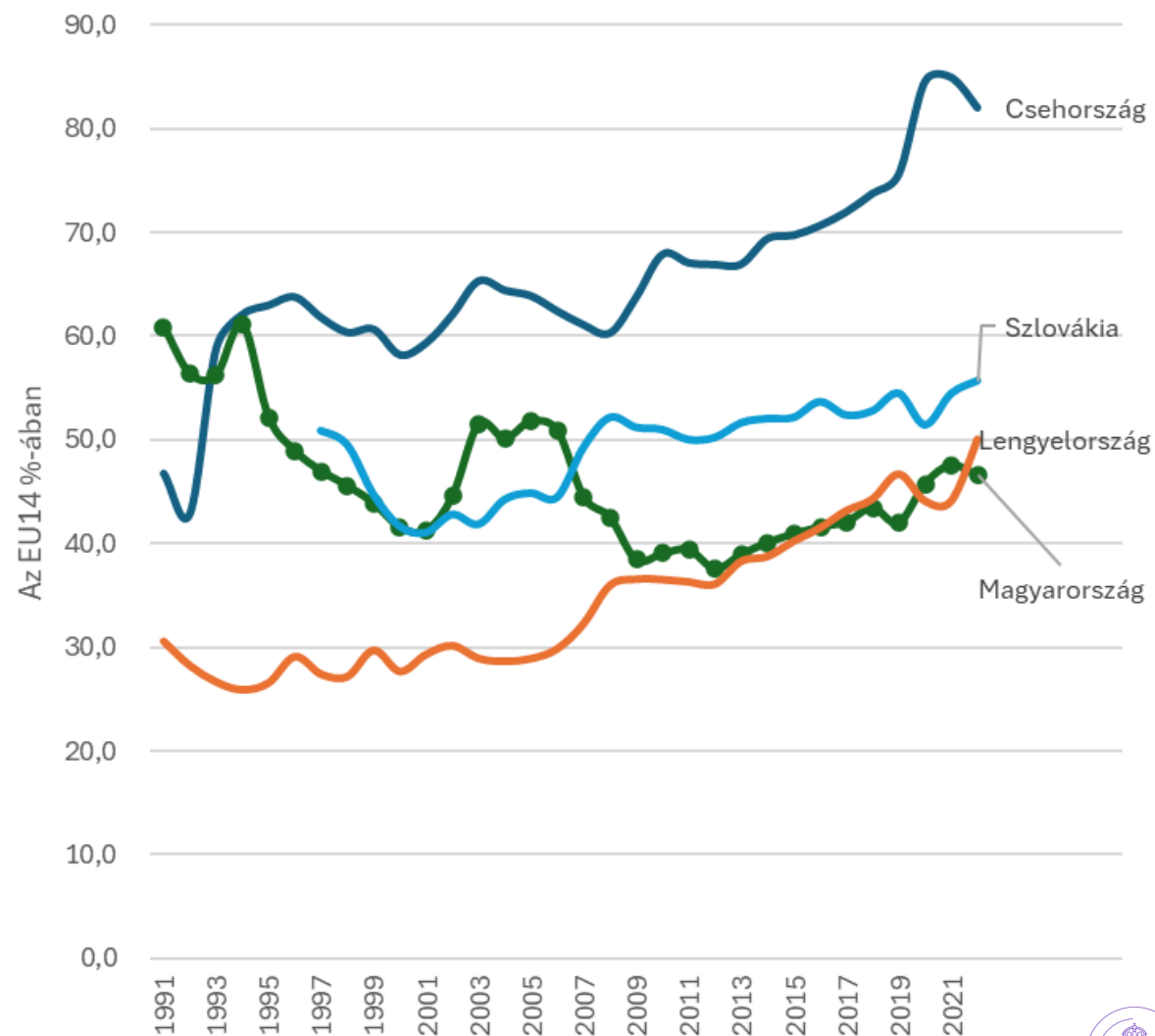

Egészségügy III.

- EU14 átlaghoz viszonyítva mekkora abszolútan (PPP, inflációt kiszűrve) a közkiadások nagysága/fő?

	HU	CZ	SK
1991	60%	47%	-
1997	47%	61%	50%
2022	46%	82%	55%

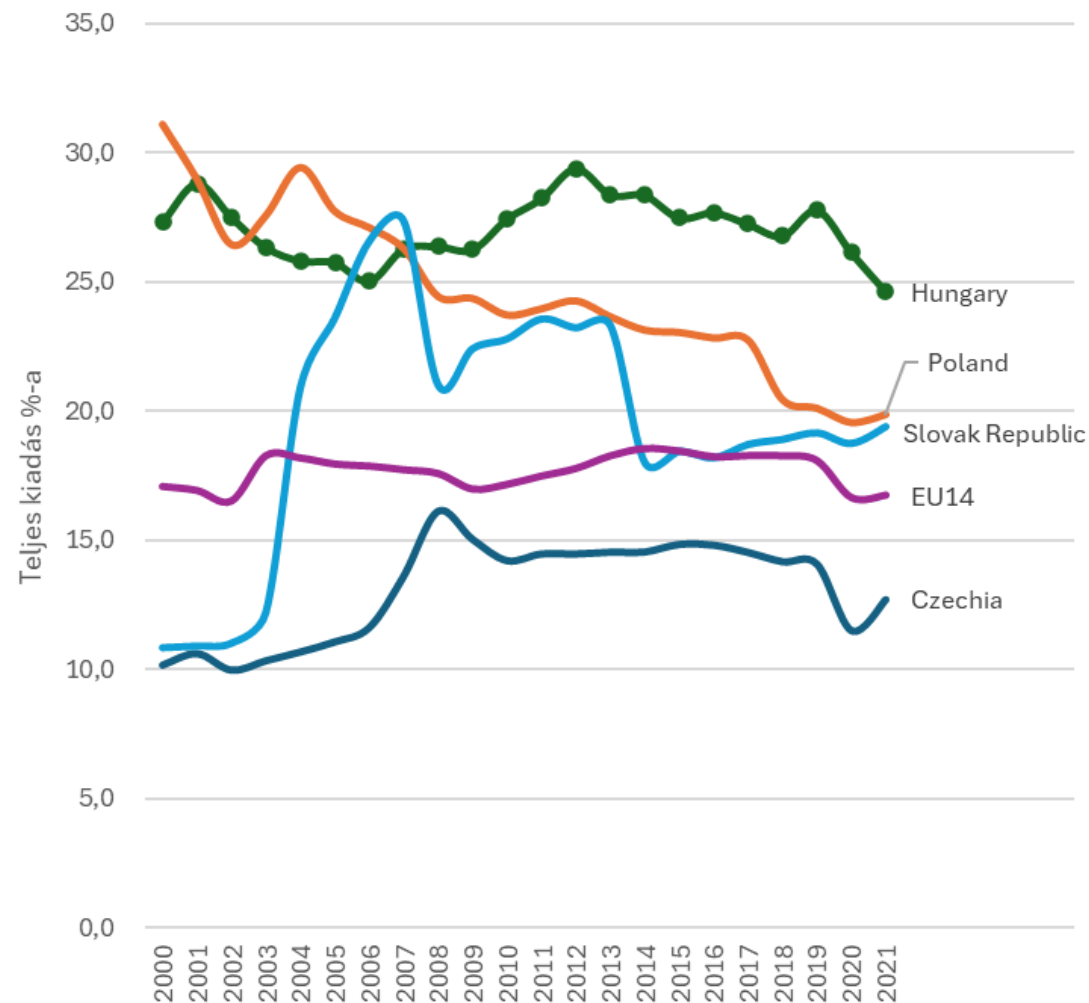
Egy főre jutó egészségügyi közkiadások az EU14 arányában

Egészségügy IV.

- OOP a legkevésbé szolidáris finanszírozási mód: hozzáférés, egyenlőtlenségek
- EU14 - 15-20% között
- Magyarország - 25-30% között

Zsebből fizetett (OOP) kiadások a teljes kiadás arányában

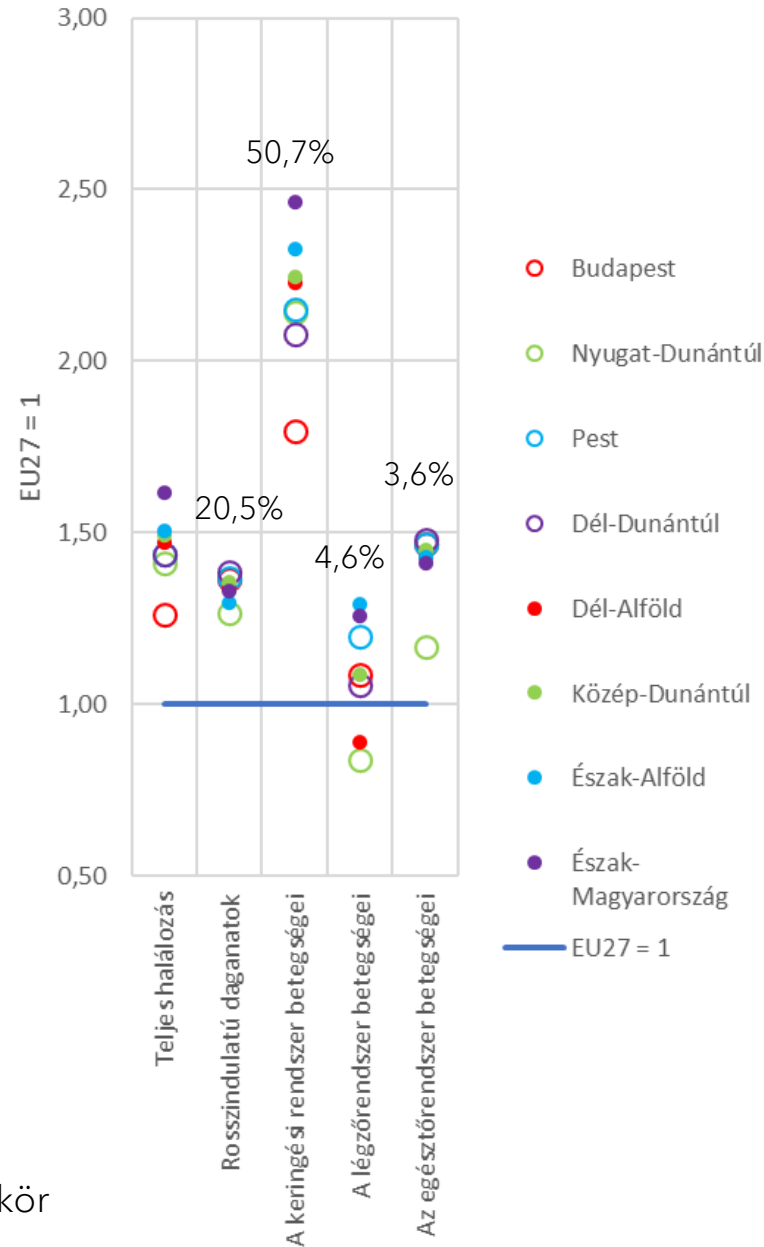

Egészségi állapot

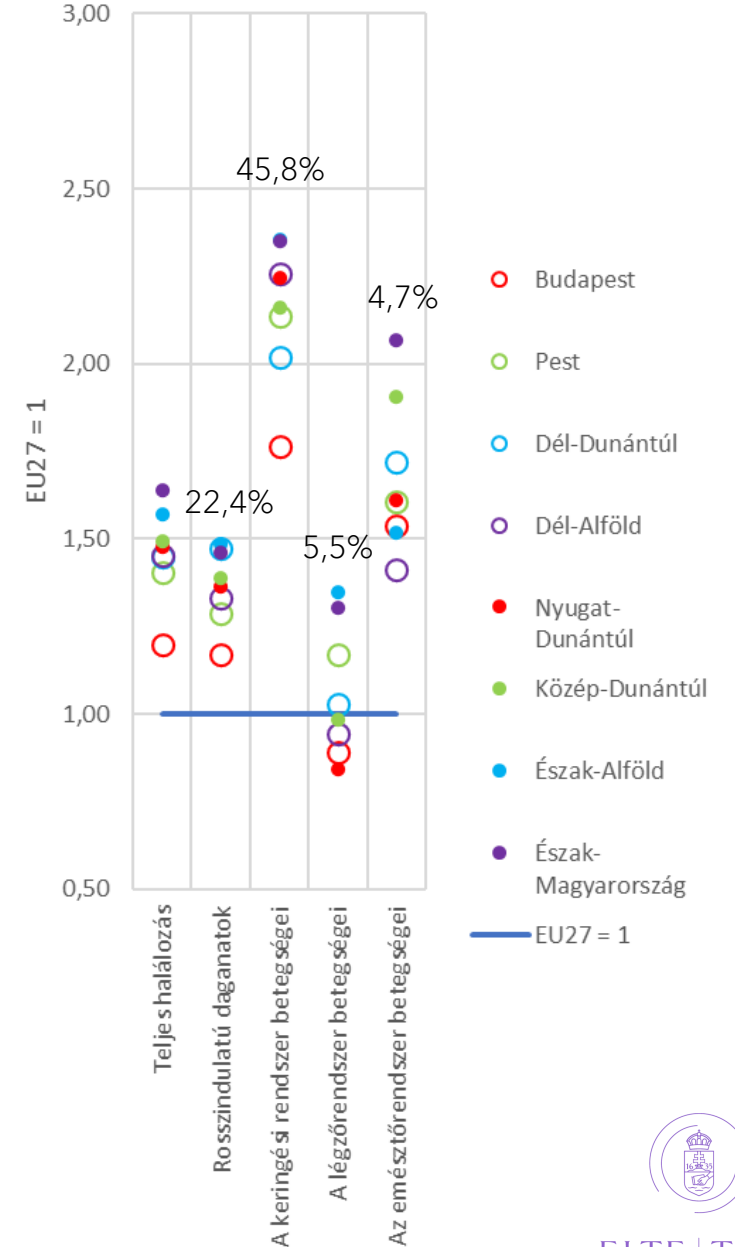
- Standardizált halálozási ráta
- EU27 átlaga = 1
- EU-tól való lemaradás
- Országon belüli, regionális egyenlőtlenségek
- A teljes halálozáson belüli arány

Adatok forrása: Eurostat [HLTH_CD_AS DR2] adatkör

Nők, 2020

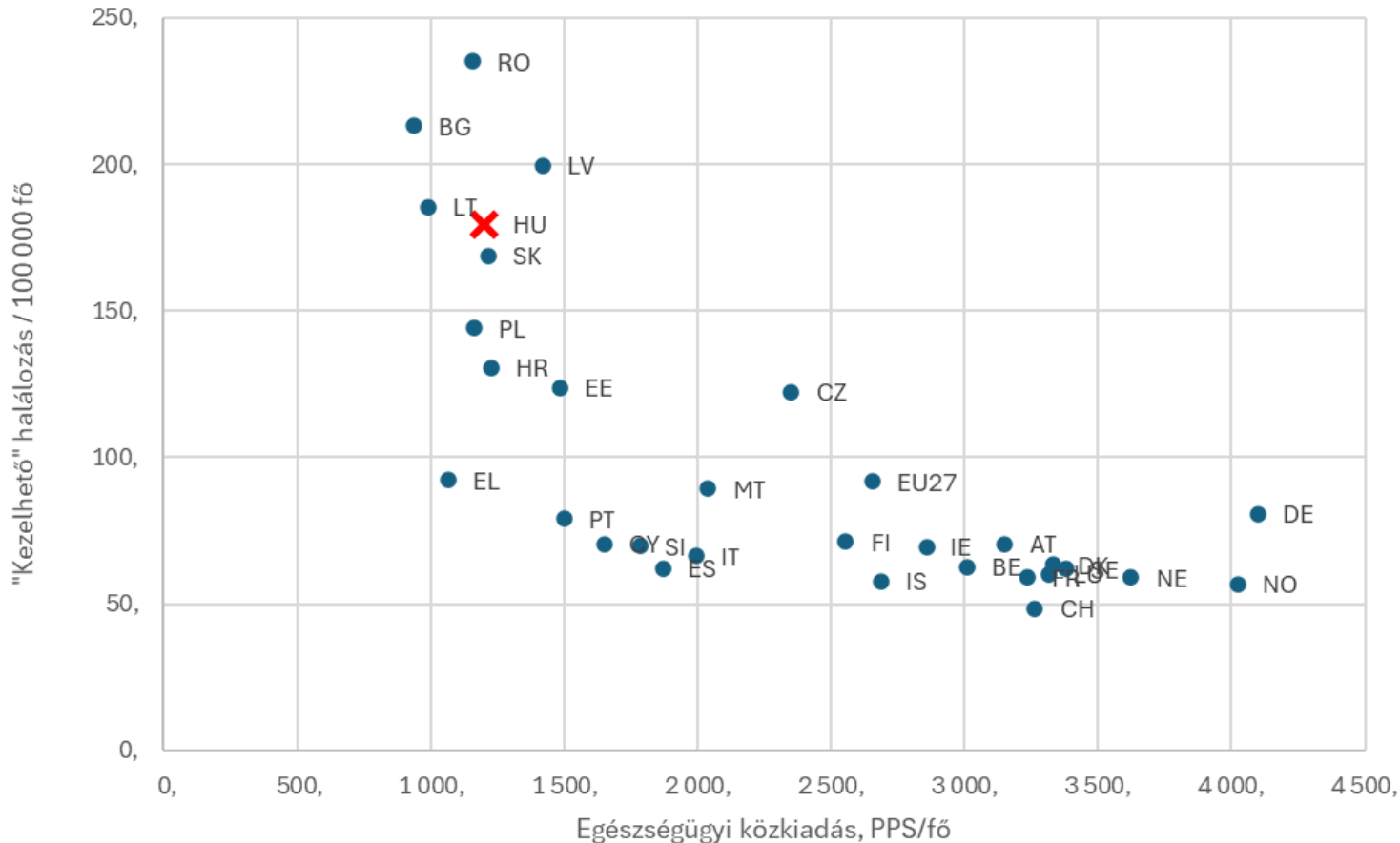
Férfiak, 2020

Egészségügy V.

- Treatable/amenable mortality, azok a halálok, amik elvileg gyógyítható betegségek miatt következnek be
- Egészségügyi rendszer ~ egészségi állapot
- 1500 PPS/fő „álomhatár”, 50 alá sehol nem csökken

Egészségügyi közkiadások x "Kezelhető" halálozás

	1986-88	2017-19
HU/EU	219%	239%
HU/CZ	121%	144%
HU/PL	132%	134%
HU/SK	99%	107%

Adatok forrása: Eurostat
[hlth_cd_apr] és [hlth_sha11_hf]
adatkörök

ELTE | TáTK

TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

kollanyi.zsofia@tatk.elte.hu